

Oponenstký posudek na magisterskou diplomovou práci studentky filosofie na ÚFAR FF UK Jany Sedlákové „Der Rechtfertigungsstatus der Wahrnehmungsüberzeugungen“

Práce vystupuje jako kritické rozvinutí nauky Willfrida Sellarse z jeho knihy *Empiricism and the Philosophy of Mind*, známé především vyvracením tzv. mýtu daného. Autorka vysvětluje relevanci Sellarsova stanoviska, na známých příkladech mrtvých filosofů (Descarta s Humem) ilustruje mýtus daného a nanejvýš přehledně rekapituluje sellarsovský postup proti němu. Návazně nastiňuje nejznámější možnosti, jak chápat oprávněnost soudů založených na smyslovém vnímání po sellarsovské kritice mýtu daného – a postupuje přitom od pozic bráných v hlavním proudu analytické filosofie jako naivně intuitivní a přes poukazy na jejich omezení postupuje k subtilnějším variantám.

Jak řečeno, celý výklad je strukturován přehledně, autorka píše srozumitelně a text dělá dojem učebnice, ne-li popularizace. Ostatně přiznaně se často opírá o texty pedagogického charakteru. Přímočaře využívá školské interpretace klasických filosofů, práce s primárními texty se omezuje nanejvýš na jednorázové citace ilustrativních sloganů. Její přístup jednoznačně prospívá přístupnosti výkladu. Asi by ale bylo namístě aspoň upozorňovat průběžně čtenáře v poznámkách pod čarou, že předložené čtení Descarta nebo Huma apod. nemusejí být vždy jediné možné, obzvláště pokud by existovaly relevantní alternativní interpretace, jež by ovlivňovaly validitu hlavní argumentace v textu. Občas autorčina důvěra v příručky zcela potlačí nárok být pro forma konkrétně odkázat na primární text, např. v při výkladu pozdního Wittgensteina na stranách 55-56, kde se odvolá jen na populární úvod do filosofie jazyka. V pedagogickém textu, nebo koneckonců v systematické práci z analytické filosofie nejde o nic ojedinělého. U studenstské práce ovšem asi bude takový přístup v našem prostředí provokovat k otázkám. Osobně by se mi zdálo vhodnější zúžit záběr práce tak, aby se podobným otázkám vyhnula. V autorčině případě by to asi znamenalo soustředit se na třeba i jen na jeden aspekt analytické diskuse nad Sellarsem a historický kontext nechat zcela stranou.

Z čistě formálních záležitostí snad stojí aspoň pro pobavení za zmínku (mimo seznam literatury) důsledné uvádění názvu Sellarsovy knihy v makarónské podobě *Empiricism and the Philosophie(sic!) of Mind* nebo v německy psané práci překvapivě odkazování na anglický překlad Husserlových *Ideen II*. Taky jsem si v textu nevšiml vysvětlení zkratky „AT“ a číslic používaných k odkazu na Descartovy texty (v seznamu literatury jsou latinsko-německá vydání dvou spisů z nakladatelství Meiner). Navzdory všemu práci samozřejmě doporučuji k obhajobě, a váhavě bych se dokonce klonil k hodnocení **výborně**.

23. srpna 2016

Petr Glombíček